

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Zorou Šmolkovou ve věci

žalobce: P. Š.

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 1292/25, 150 00 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 3. 10. 2018, o invalidním důchodu

takto:

Shodu s prvopisem potvrzuje

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou doručenou zdejšímu soudu dne 4. 12. 2018 se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 3. 10. 2018, č. j. X, kterým žalovaná zamítla námitky žalobce a potvrdila své rozhodnutí ze dne 19. 7. 2018, kterým žalobci od 8. 8. 2018 odňala invalidní důchod.
2. Žalobce namítal, že posudkový závěr je nesprávný, v rozporu s hodnocením ze dne 4. 9. 2002 a následným kontrolním posouzením. Jeho zdravotní stav se zhoršuje, proto mu jeho ošetřující lékař, MUDr. J. Ž., doporučil požádat o zvýšení stupně invalidního důchodu. Této žádosti nebylo vyhověno a naopak byl žalobci odňat i invalidní důchod prvního stupně, který pobíral. Tento postup žalobce shledává nejen nesprávným, neodpovídajícím jeho zdravotnímu stavu, ale i nespravedlivým.
3. Žalovaná poukázala na závěry lékařských posudků, které považuje za objektivní a podle kterých pokles pracovní schopnosti žalobce dosahuje 20 %. S ohledem na žalobní námitky žalovaná navrhla provedení důkazu posudkem posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) s tím, že na základě dosud zjištěného skutkového stavu i nadále trvá na napadeném rozhodnutí.
4. Krajský soud poté co zjistil, že žalobní návrh je věcně projednatelný, přezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s. ř. s. v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu v době rozhodování žalované (ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
5. Z připojeného posudkového spisu krajský soud zjistil, že žalobce je absolventem SOU elektrotechnického, obor zabezpečovací systémy, absolvent Praporčické školy s maturitou, pracoval jako voják z povolání u pohraniční stráže, jako elektromontér, převíječ papíru, strážný, psovod. Od 24. 7. 2002 byl částečně invalidní podle § 44 odst. 1 zák. č. 155/1995 Sb., ve znění účinném ke dni uznání invalidity, rozhodující příčinou nepříznivého zdravotního stavu žalobce byla Bechtěrevova nemoc lehkého stupně s mírou poklesu pracovní schopnosti 30%, navýšená pro náročnost povolání o dalších 10% na celkový pokles pracovní schopnosti 40% (podle posudku lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení ze 4. 9. 2002). Stejný závěr učinil lékař Okresní správy sociálního zabezpečení při kontrolním posouzení zdravotního stavu žalobce dne 27. 9. 2004 se závěrem, že jde o stav trvalý.
6. Dne 4. 6. 2018 požádal žalobce o změnu výše invalidního důchodu z důvodu zhoršení zdravotního stavu. Posuzující lékař Okresní správy sociálního zabezpečení Ostrava v posudku ze dne 12. 7. 2018 uzavřel, že se v případě žalobce jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav podle ustanovení § 26 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) s mírou poklesu pracovní schopnosti o 20% a žalobce tak již není invalidní podle ustanovení § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je

Bechtěrevova choroba bez významného funkčního postižení, srovnatelná s postižením uvedeným v kapitole XIII., oddíl E, položka 3b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“), pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 20%. Míra poklesu pracovní schopnosti se podle ustanovení § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity nemění.

7. Na základě tohoto posudku rozhodla žalovaná dne 19. 7. 2018 o odnětí invalidního důchodu s tím, že pokles pracovní schopnosti žalobce činí pouze 20% a žalobce tak není invalidní od 8. 8. 2018. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce námitky, ve kterých nesouhlasil s posudkovým závěrem, poukázal na náročnost svého povolání a velké bolesti, kterými trpí. Dne 19. 9. 2018 vypracoval posudkový lékař České správy sociálního zabezpečení posudek se stejným závěrem, že rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je Bechtěrevova nemoc II. s nízkou zánětlivou aktivitou, s lehkou poruchou dynamiky páteře, bez významného postižení kloubů, postižení neprogreduje, s projevy chronické iridocyklitidy¹, bez poškození zrakových funkcí, funkční postižení lehké. Odpovídá postižením uvedeným v kapitole XIII., oddíl E, položka 3b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“), pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 20%. Míra poklesu pracovní schopnosti se podle ustanovení § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity nemění. Na základě tohoto posudku rozhodla žalovaná dne 3. 10. 2018 napadeným rozhodnutím tak, že námitky žalobce zamítla a potvrdila rozhodnutí z 19. 7. 2018.
8. Z posudku posudkové komise MPSV ze dne 16. 4. 2019, který krajský soud nechal v průběhu řízení o žalobě vypracovat, krajský soud zjistil, že posudková komise ve složení z předsedy komise, dalšího lékaře z oboru neurologie a tajemnice, dospěla rovněž k závěru, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti k datu vydání napadeného rozhodnutí je Bechtěrevova nemoc II. s nízkou zánětlivou aktivitou, s lehkou poruchou dynamiky páteře, bez významného postižení kloubů, bez progresu, s projevy chronické iridocyklitidy, bez poškození zrakových funkcí, funkční postižení lehké, tedy odpovídající zdravotnímu postižení uvedenému v kapitole XIII., oddíle E, položce 3b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Míra poklesu pracovní schopnosti žalobce je na horní hranici procentního rozpětí s přihlédnutím k dalším pohybovým postižením, tedy činí 20%. Nejedná se o postižení takového stupně závažnosti a rozsahu, aby odůvodňovalo hodnocení podle položky 3c, 3d a 3e tohoto oddílu, neboť nejsou naplněna kritéria zde uvedená. Žalobce je neschopen práce fyzicky namáhavé, se zvedáním a přenášením nadlimitních břemen, práce ve vynucených polohách a v nepříznivých klimatických podmínkách. Posouzení invalidity posudkovým lékařem Okresní správy sociálního zabezpečení v roce 2002 a 2004 bylo provedeno podle v té době platných předpisů a nadto bylo posudkovým omylem, neboť pokles pracovní schopnosti žalobce byl neopodstatněně navýšen a činil správně podle tehdy platných předpisů 30%, nikoliv 40%, jak mylně opakovaně uvedl lékař Okresní správy sociálního zabezpečení. Stav žalobce se od té doby objektivně nezhoršil a neodpovídá invaliditě žádného stupně.
9. Krajský soud připojil zdravotnickou dokumentaci žalobce, vedenou jeho ošetřujícím lékařem MUDr. Ž. Ze sdělení z 22. 5. 2018 krajský soud zjistil, že podle MUDr. Ž. u žalobce nedošlo k výrazné změně somatického nálezu a somatických funkcí organismu.

¹ iridocyklitida – zánět duhovky a řasnatého tělíska (Velký lékařský slovník, dostupný na portálu www.slovníky.cz)

V důsledku zhoršení psychických funkcí a stárnutí organismu je však žalobce více senzitivní na vnímání bolesti, což limituje jeho pracovní potenciál. Z obsahu zdravotnické dokumentace soud dále zjistil, že se v ní nenachází žádný závěr z lékařského vyšetření, který by dokumentoval zhoršení zdravotního stavu žalobce, na který by posudková komise ve shora uvedeném posudku nereagovala.

10. Rozhodnutí správního orgánu o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Podle § 8 odst. 9 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (dále jen „zákon o OPSZ“), zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely námitkového řízení posuzuje Česká správa sociálního zabezpečení, a podle § 4 odst. 2 zákona o OPSZ, pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění je posuzuje Ministerstvo práce a sociálních věcí; za tím účelem Ministerstvo práce a sociálních věcí zřizuje jako své orgány posudkové komise. Při přezkumu dotčených rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudků, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise MPSV soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá pak v tom, aby se posudková komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila. Jelikož žalovaná rozhoduje o nároku na invalidní důchod, příp. o změně tohoto nároku či jeho odnětí v dvouinstančním řízení, jsou zejména na její rozhodnutí v námitkovém řízení kladeny nároky na jasnost, srozumitelnost a úplnost odůvodnění (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne ze dne 7. 9. 2011, č. j. 6 Ads 99/2011 - 43).
11. Náležitosti posudku upravuje v ustanovení § 7 vyhláška č. 359/2009 Sb. Posudek o invaliditě musí obsahovat mimo formálních náležitostí rovněž účel posouzení a datum posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výčet rozhodujících podkladů o zdravotním stavu pojištěnce, z nichž orgán sociálního zabezpečení vycházel při posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, skutková zjištění, ke kterým orgán sociálního zabezpečení dospěl při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výsledek posouzení zdravotního stavu a míru poklesu pracovní schopnosti se stanovením, zda se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, procentní míru poklesu pracovní schopnosti, stupeň invalidity, den vzniku invalidity, resp. den změny stupně invalidity nebo den zániku invalidity. Obligatorní náležitostí posudku je rovněž odůvodnění výsledku posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti. V případě, že se jedná o odnímání pobírané dávky důchodového pojištění podmíněné dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem nebo obdobně také přiznání nižšího stupně invalidity, je posudková komise MPSV ČR povinna přesvědčivě odůvodnit, v čem spočívá zlepšení nebo stabilizace zdravotního stavu pojištěnce při porovnání s obdobím, kdy odnímaná dávka byla přiznána, případně zda odnímaná dávka nebyla přiznána na základě posudkového omylu (viz k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 3 Ads 45/2008 - 46). Jde-li přitom alespoň o invaliditu prvního či druhého stupně (tedy pokles pracovní schopnosti v rozmezí nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 69 %), musí posudek obsahovat rovněž tzv. pracovní rekomandaci, tedy doporučení stran vhodného druhu práce, kterou je pojištěnec schopen při svém zdravotním postižení vykonávat (srov. k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6.

2012, č. j. 4 Ads 19/2012 - 18).

12. V posuzované věci si krajský soud vyžádal shora specifikovaný posudek. Z jeho obsahu vyplývá, že posudková komise jednala a rozhodovala v řádném složení, za přítomnosti specialisty s odborností neurologie, tedy lékaře z oboru souvisejícího s nemocí, která je dominantní v dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu žalobce. Posudek podle názoru krajského soudu má všechny shora uvedené náležitosti a splňuje podmínku úplnosti a přesvědčivosti, posudková komise se vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi a své posudkové závěry náležitě a srozumitelně odůvodnila a posudek nevzbuzuje žádné pochyby; vysvětlila rovněž, proč považuje předchozí posouzení žalobcova zdravotního stavu jako nadhodnocené. Posudek není v rozporu ani s žádným lékařským závěrem, obsaženým ve zdravotnické dokumentaci žalobce, ani s názorem jeho ošetřujícího lékaře, který žalobcem vnímané zhoršení zdravotního stavu přičítá nikoliv objektivnímu nálezu, ale zvýšené senzitivitě žalobce na bolest.
13. Podle závěru posudkové komise i posudkových lékařů Okresní správy sociálního zabezpečení a České správy sociálního zabezpečení odpovídá zdravotní postižení žalobce zdravotnímu postižení uvedenému v kapitole XIII. - postižení svalové a kosterní soustavy, oddíle E - dorzopatie a spondylopatie, položce 3 - ankylozující spondylitida (tedy Bechtěrevova nemoc), písmene b - s lehkým funkčním postižením, specifikováno jako postižení více než dvou úseků páteře s lehkým omezením pohyblivosti nebo postižení jednoho úseku páteře s lehkým omezením pohyblivosti a postižení více než dvou kloubů s minimálním až lehkým omezením pohyblivosti nebo postižení více než dvou kloubů s lehkým omezením pohyblivosti, lehce aktivní proces, se kterým je spojen pokles pracovní schopnosti o 15 – 20%. Vyhláška č. 359/2009 Sb. vstoupila v účinnost od 1. 1. 2010 a nahradila vyhlášku č. 284/1995 Sb., která Bechtěrevovu nemoc řadila do oddílu F – dorzopatie, deformující dorzopatie a spondylopatie, přičemž lehký stupeň uvedený v písmenu a) byl podle této vyhlášky spojen s mírou poklesu pracovní schopnosti 20 – 30%; vyhláška rozlišovala dále v písmenu b) střední stupeň – IV. stupeň, charakterizovaný ztuhnutím několika úseků páteře, a v písmenu c) těžký stupeň – V. stupeň, charakterizovaný ztuhlostí více úseků páteře nebo velkých kloubů, poruchami ventilace, srdečního výkonu a celkové výkonnosti.
14. Z uvedeného je zřejmé, že žalobce byl v roce 2002 a 2004 posuzován podle vyhlášky č. 284/1995 Sb., podle které byla stejnému zdravotnímu postižení oproti nyní platné vyhlášce prisuzována vyšší míra poklesu pracovní schopnosti. Posudková komise a žalovaná však musí rozhodovat podle právních předpisů platných v době rozhodování, nikoliv podle dříve platných předpisů. Ačkoliv je nepochybně nežádoucí, aby samotná změna právní úpravy byla důvodem pro snížení stupně invalidity, nelze tento dopad vyloučit. Jak konstatoval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze 4. 4. 2013, č. j. 3 Ads 53/2012 – 17 při posouzení změny stupně invalidity pouze v důsledku novelizace zákona o důchodovém pojištění, nejde o záměr zákonodárce, který by byl v rozporu s ústavně zaručeným právem na přiměřené hmotné zabezpečení při nezpůsobilosti k práci; vnímání takového dopadu jako nespravedlivého je pochopitelné, nicméně jde o úvahu v rovině právně politické, nikoliv v rovině zákonnosti. Jak dovodil Ústavní soud v usnesení sp. zn. III. ÚS 1792/2013 z 10. 9. 2013, stanovení podmínek invalidního důchodu je primárně otázkou sociální politiky, která ústavněprávní roviny může dosáhnout až v extrémních případech, což není nyní posuzovaný případ.
15. Krajský soud proto dospěl k závěru, že žalobce k datu vydání napadeného rozhodnutí

nebyl invalidní. Podle ustanovení § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění je totiž pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Pokles pracovní schopnosti u žalobce činil jen 20% a tento závěr jednoznačně vyplývá z citovaného posudku posudkové komise MPSV i ze zcela shodných posudků posudkových lékařů Okresní správy sociálního zabezpečení a České správy sociálního zabezpečení. Posudková komise také reagovala na žalobní námitku nezohlednění dalších zdravotních postižení žalobce a na rozdíl od posudkových lékařů Okresní správy sociálního zabezpečení v roce 2002 a 2004 již k navýšení podle § 3 odst. 2 vyhlášky o invaliditě nepřistoupila.

16. Jelikož pokles pracovní schopnosti žalobce ke dni napadeného rozhodnutí činil 20%, žalobce nebyl invalidní podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Žalovaná tak napadeným rozhodnutím správně potvrdila své rozhodnutí ze dne 19. 7. 2018, kterým žalobci invalidní důchod odňala. Žaloba není důvodná; krajský soud ji proto v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
17. V řízení byla plně procesně úspěšná žalovaná, které však v souladu s ustanovením § 60 odst. 2 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení nevzniklo; procesně neúspěšný žalobce právo na náhradu nákladů řízení nemá.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů po doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Ostrava 10. července 2019

JUDr. Zora Šmolková
samosoudkyně